

ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

ПРИРОДА ТА ВІЙНА: ЯК ВІЙСЬКОВЕ ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ ВПЛИВАЄ НА ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

Повномасштабне вторгнення росії до України з 24 лютого 2022 року вже завдало та продовжує завдавати величезної шкоди людям та інфраструктурі населених пунктів, де тривають бойові дії. Але війна впливає і на дику природу.

Чим довше триває війна, тим більше шкоди вона завдасть довкіллю, і тим більше наслідків ми матимемо в майбутньому. Це підтвердилось, хоч і в меншому масштабі, на початку цієї війни, 8 років тому, коли росія загарбала Крим і частини Донеччини та Луганщини. Як безпосередньо бойові дії, так і дії окупаційної адміністрації вплинули на природу цих регіонів. За тим, як саме — можна спробувати спрогнозувати наслідки теперішнього повномасштабного вторгнення.

ВПЛИВ НА ЛАНДШАФТ ТА ОСЕЛИЩА

У перші дні повномасштабного вторгнення російські війська рухалися в межах наявної інфраструктури. Військові дії затягнулися — і тому росіяни змінюють тактику та готуються до тривалих протистоянь. Для цього вони формують бази та фортифікаційні споруди.
→

(продовження
читайте на с. 3)

Фото з: <https://ecovaction.org.ua/>



26 КВІТНЯ – ДЕНЬ ЧОРНОБІЛЬСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

Аварія на ЧАЕС — найбільша техногенна катастрофа за всю історію ядерної енергетики у світі, яка змінила радіаційну обстановку, екологію, долі людей не тільки на європейському континенті, а й у всьому світі.

У цей день вшануймо ліквідаторів, за їх сміливість та відвагу! Передаємо найщиріші слова вдячності та доземний уклін за високу гро-

мадянську позицію і схилиємо голови перед світлою пам'яттю тих, чиї життя обірвав смертоносний атом.

Нині на Вінниччині проживає понад 18 тисяч громадян, які постраждали від Чорнобильської катастрофи. Це 4091 учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, серед яких 1499 — з інвалідністю. 12 722 потерпілих від аварії, 1599 вінничанам встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою та 9640 потерпілих дітей.

Дякуємо за подвиг, і вічна пам'ять героям, що віддали своє життя у боротьбі з цією техногенною катастрофою!



ЕКОЛОГІЧНІ ПОДІЇ В КВІТНІ

Дата	Подія
01 квітня п'ятниця	МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ПТАХІВ (ДЕНЬ ОРНІТОЛОГА)
03 квітня неділя	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ВОДНИХ ТВАРИН
03 квітня неділя	ДЕНЬ ГЕОЛОГА
04 квітня понеділок	МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ БРОДЯЧИХ ТВАРИН
04 квітня понеділок	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ЩУРА
04 квітня понеділок	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ МОРКВИ
07 квітня четвер	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ЗДОРОВ'Я
07 квітня четвер	МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ БОБРА
10 квітня неділя	ДЕНЬ БАНАНА
12 квітня вівторок	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ХОМ'ЯКІВ
13 квітня середа	МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ РОСЛИНАМ
15 квітня п'ятниця	МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ
17 квітня неділя	ДЕНЬ КАЖАНА
19 квітня вівторок	ДЕНЬ ПРОЛІСКА
22 квітня п'ятниця	МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ МАТЕРІ- ЗЕМЛІ
24 квітня неділя	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ЗАХИСТУ ЛАБОРАТОРНИХ ТВАРИН
26 квітня вівторок	МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ЧОРНОБИЛЯ
26 квітня вівторок	МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ РАДІАЦІЙНИХ АВАРІЙ І КАТАСТРОФ
27 квітня середа	ДЕНЬ ХІМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

СЛОВО ГОЛОВНОГО
РЕДАКТОРА

By DENIS BESPALKO

Шановні
читачі газети
«VTL Times»!

У цей воєнний час ми пам'ятаємо, що життя триває. І зараз необхідно не забувати, що екологічна ситуація в нашій країні важка і збитки докільню катастрофічні. Оцінку шкоди для навколишнього середовища буде надано після закінчення війни. Дії окупанта вже зараз підлягають кримінальній відповідальності за статтями 441 та 438 КК України про екоцид та порушення законів.

Ми, сучасні мешканці Землі, повинні докласти максимум зусиль для збереження флори та фауни для наступних поколінь. Тому в закладі проводиться тижневик формування екологічної компетентності з 18 квітня по 22 квітня 2022 року.

Отже, читайте даний спецвипуск газети та слідкуйте за новинками нашого видання.

Завжди ваш Денис Беспалько.



ПРИРОДА ТА ВІЙНА: ЯК ВІЙСЬКОВЕ ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ ВПЛИВАЄ НА ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

(Продовження. Початок читайте на с. 1)

Це означає, що вони просуваються вглиб природних територій: займають ліси та території природно-заповідного фонду. Рух важкої техніки, будівництво фортифікаційних споруд і бойові дії пошкоджують ґрунтовий покрив. Це призводить до деградації рослинного покриву та посилює вітрову та водну ерозії.

За даними Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів, агресор веде бойові дії на території, що становить близько третини площі природно-заповідного фонду України.

Під загрозою знищення перебувають близько 200 територій Смарагдової мережі площею 2,9 млн га. Смарагдова мережа — це мережа природоохоронних територій, створена задля збереження видів та оселищ, які потребують охорони на загальноєвропейському рівні, але розташовані в країнах, які не є членами ЄС. Усе це середовища існування для тисяч видів рослин і тварин. Ці території мають важливу роль для захисту біорізноманіття та збереження клімату. Ареали деяких рідкісних і ендемічних видів і оселищ опинилися в зоні активних бойових дій, що загрожує їхньому існуванню, наприклад це цілині нерозорані степи, крейдяні схили на Донеччині, приморські оселища у південних областях, болота на півночі.

Унаслідок бойових дій частина лісів наразі перебуває під контролем окупантів. Оцінити збитки майну та лісовому господарству поки неможливо. У лісах уже є велика кількість ракет, що впали, а також нерозірваних боєприпасів.

Також російські війська, знищуючи наші ліси, використовують деревину для будівництва фортифікаційних споруд, прокладання інфраструктури, обігріву та приготування їжі.

ВТРАТА БІОРИЗНОМАНІТ- ТА ТА ЗАГРОЗА ЧЕРВОНОКНИ- ЖНИМ ВИДАМ

Бойові дії порушують спокій диких тварин, вони або гинуть, або намагаються втекти з гарячих точок. Якщо бойові дії будуть тривати до кінця весни, є великий ризик для виведення потомства багатьох птахів і ссавців. Більшість птахів у цей час виводять своє потомство, тому їм потрібен спокій. Також із квітня по

червень відбувається отелення лосів, а бойові дії ставлять під загрозу успішність цього процесу та виживання новонароджених лосенят. В Україні лось є рідкісним видом та внесений до Червоної книги.

Крізь Україну проходять три основні міграційні шляхи птахів: Азово-Чорноморський широтний (південний коридор) — із найбільшою концентрацією перелітних птахів в Україні; Поліський широтний (північний коридор) — уздовж лісової смуги Полісся і на півночі Лісостепу; та Дніпровський меридіанний міграційний шлях, який проходить уздовж річища Дніпра та його притоки Десни. Цей шлях особливо використовують водоплавні та прибережні птахи — гуси, качки, гагари, кулики, мартини, кричак та інші.

На водоймах зупиняються великі зграї гусей, качок, лебедів, мартини, кричак, на луках і болотах — журавлі, кулики та інші, на деревах і кущах — багато видів горобцеподібних птахів: зяблики, дрозди, вівсянки, шпаки, вільшанки, вівчарики, кропив'янки, мухоловки. Місця зупинок дуже важливі для харчування та відпочинку мігрувальних птахів, тому вони потребують охорони.

Більша частина міграційних коридорів зараз проходить над зоною бойових дій. Усе це може стати причиною неспокою птахів, їх виснаження через зміну маршрутів чи відсутності можливості відпочити, та потрапляння під обстріли.

ХІМІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ ВІД ОБСТРІЛІВ І РАКЕТ

За даними Міністерства оборони, за 20 днів військового вторгнення росії на територію України було запущено близько 900 ракет різного калібру та типу. Ворог атакує як цивільні об'єкти, так і військову інфраструктуру — аеропорти, сховища боєприпасів у Краснопіллі, Кривому Розі, Дніпрі та Житомирі, аеродроми та їх паливні цистерни в Гостомелі, Чугуєві, Чорнобаївці, Мелітополі, Івано-Франківську, Миколаєві, також військово-морські об'єкти. Проте переважна більшість обстрілів припадає на населені пункти та об'єкти промисловості в них. Під час детонації ракет та артилерійських снарядів утворюється низка хімічних сполук: чадний газ (CO), вуглекислий газ (CO₂), водяна пара (H₂O),

бурий газ (NO), закис азоту (N₂O), діоксид азоту (NO₂), формальдегід (CH₂O), пари ціанистої кислоти (HCN), азот (N₂), а також велика кількість токсичної органіки, окислюються навколишні ґрунти, деревина, дернина, конструкції.

Під час вибуху всі речовини проходять повне окиснення, а продукти хімічної реакції вивільняються в атмосферу. Основні з них — вуглекислий газ і водяна пара — не є токсичними, а шкідливі в контексті зміни клімату, оскільки обидва є парниковими газами. В атмосфері оксиди сірки та азоту можуть спричинити кислотні дощі, які змінюють рН ґрунту та викликають опіки рослин, до яких особливо чутливі хвойні. Кислотні дощі мають негативний вплив і на організм людини, інших ссавців та птахів, впливаючи на стан слизових тканин та органів дихання.

Металеві уламки снарядів, що потрапляють у довкілля, також не є безпечними та цілковито інертними. Чавун із домішками сталі є найбільш поширеним матеріалом для виробництва оболонок боєприпасів та містить у своєму складі не тільки стандартні залізо та вуглець, а й сірку та мідь. Ці речовини потрапляють до ґрунту і можуть мігрувати до ґрунтових вод і в результаті потрапляти до харчових ланцюгів, впливаючи і на тварин, і на людей.

У менших масштабах (але з більшою різноманітністю впливів) джерелом забруднення є також згорілі танки, транспортні засоби, збиті літаки та інші залишки бойових дій.

ЩО БУДЕ ПІСЛЯ ВІЙНИ?

Після війни ми будемо пожити плоди бойових дій — руйнування екосистем, забруднення ґрунтів, зменшення біорізноманіття, зростання кількості шкідників у лісах. Крім того, відбудова країни потребуватиме значної кількості природних ресурсів, а відновлення неминуче супроводжуватиметься значними викидами парникових газів.

За матеріалами: <https://zn.ua/ukr/ECOLOGY/priroda-stohne-vid-vijni.html>

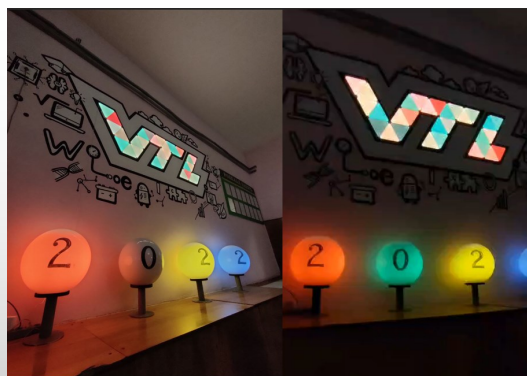
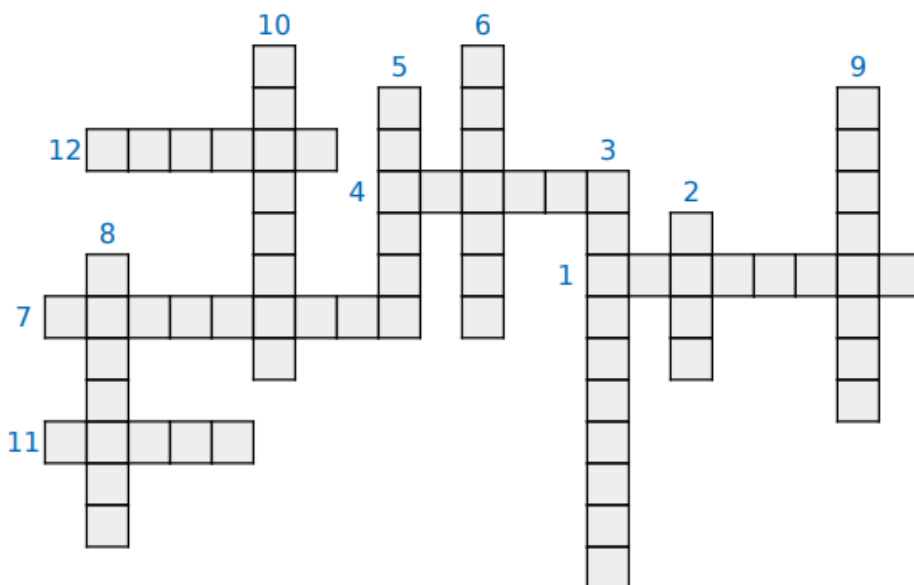
Авторки:

Омельчук Оксана, фахівчиня відділу клімату ГО «Екодія»

Софія Садогурська, фахівчиня відділу клімату ГО «Екодія»

ЕКОЛОГІЧНИЙ КРОСВОРД

1. Наука про закономірності взаємин організмів між собою і з середовищем існування.
2. Абіотичний фактор.
3. Природно-антропогенне середовище.
4. Головне джерело енергії для рослин, а значить, і для всіх живих організмів Землі.
5. Людина, яка займається незаконним ловом або полюванням.
6. Фактор середовища, який утворює атмосферу.
7. Усе, що не створено людиною.
8. Розділ екології, який досліджує екосистеми.
9. Найважливішим фактором неживої природи є учасник фотосинтезу.
10. Чинники, що викликають зміни генотипу.
11. Посидання перезволоженого ґрунту та дрібної води.
12. Хімічний елемент, необхідний компонент для життя тварин та рослинних організмів.



Наш заклад презентував проєкт «Світлодіодне освітлення в комунальному закладі «Вінницький технічний ліцей». Спікерами були учні групи ФМН-4 Арсеній Лавренюк та Євгенія Салюк. Керівником проєкту була вчителька біології та екології Тетяна Ваколюк. Також узяли участь у даному заході класний керівник Євгеній Антонюк разом з учнями групи ТПН-4

УЧНІВСЬКИЙ ФОРУМ «ВІД ІДЕЇ – ДО РЕЗУЛЬТАТУ»

17 лютого 2022 року у Вінницькому міському палаці дітей та юнацтва імені Лялі Ратушної пройшов учнівський форум «Від ідеї – до результату». Учні презентували свої проєкти, які перемогли в міському конкурсі «Бюджет шкільних проєктів - 2021» та конкурсі учнівських екологічних ініціатив «Ековектор».

Вплив на довкілля:

- не мають забруднюючих властивостей
- нейтральні до органів людини, не мають на них впливу
- виховують екологічну свідомість
- є шляхом до збалансованого природокористування
- не виділяють жодних випарів

У сучасному світі досить гостро стоїть проблема відповідального споживання електроенергії, саме тому ми бачимо доцільність у заміні освітлення у нашому закладі. Здається, що така дрібниця, як лампочка, не може зберегти велику кількість коштів, однак цим ми не тільки створимо комфортніші умови для навчання, а й збережемо довкілля.



Правильно освітлене робоче місце значно підвищує продуктивність праці. Адже доведено, що 90% інформації людина отримує саме в вигляді зорових образів. Погане освітлення здатне спотворити ці образи, знижуючи якість комунікативних зв'язків між учасниками робочого процесу. Важко зосередитися на виконанні своїх обов'язків, якщо треба постійно дивитися під ноги, щоб не спіткнулися в темряві. Тьмяне або миготливе світло призводить до перенапруження очей. Якщо людина щодня проводить в таких умовах по 6 – 8 годин, неминує погіршення зору. Крім того, з'являється зривчаста втома, часті головні болю, безпричинна дратівливість, підвищення артеріального тиску. Сукупність цих проявів веде до різкого зниження продуктивності праці.

ЕНЕРГООЩАДНІ ЛАМПИ – ШЛЯХ ДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ДОВКІЛЛЯ

РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ «VTL TIMES»

Головний редактор — Денис Беспалько

Члени редколегії: Артур Дубінін,

Олена Піскунічева

Літературний редактор — Раїса Щаслива

Комп'ютерна верстка — Вадим Щорс

Керівник підготовки медіа — Вадим Щорс

Дизайнер та фотограф — Артур Дубінін

Редакція залишає за собою редагувати матеріали.

Редакція може не поділяти погляду автора.

За достовірність фактів, цитат, власних назв, географічних назв та інших відомостей

відповідальність несуть автори публікацій.

Наклад 100 прим.